

# Dansk Selskab for Klinisk Ernæring

Årsmøde & generalforsamling:  
Fredag d. 15. maj, Rigshospitalet, kl. 9-18  
Program vedlagt

## Forebyggelsesdebat

Den 21. Januar var der debat i Folketinget om sundhedsminister Birte Weiss' redegørelse om forebyggelse. Regeringen vil bl.a. styrke indsatsen på ernæringsområdet. Under debatten efterlyste sidste års gæst ved årsmødet i DSKE, Jørn Jespersen (SF), mere konkrete initiativer f.eks. inden for hospitalsområdet. I sit afsluttende indlæg oplyste sundhedsministeren, at konkrete initiativer er på vej, som omfatter øget undervisning og forskning i sammenhængen mellem kost og helbred, samt et udspil fra Sundhedsstyrelsen til landets sygehuse om forbedring af kosten til patienterne.

### Indkaldelse til Generalforsamling

15.05.98, Rigshospitalet,  
Auditorium II, kl. 17-18  
Dagsorden:

1. Valg af dirigent
  2. Formandens beretning
  3. Regnskab/kontingent
  4. Valg af bestyrelse
  5. Valg af revisorer
  6. Forslag fra bestyrelsen:  
Bestyrelsen foreslår, at §4.1 ændres til: Bestyrelsen består af 10 medlemmer... Sygeplejersker og kliniske diætister vælger hver 2 medlemmer og 1 suppleant.
  7. Forslag fra medlemmer
  8. Evt.
- Forslag fra medlemmer sendes til sekretæren senest 3 uger før generalforsamlingen.

## Ældre får diætist

I Solrød Kommune vil der i foråret 1998 starte et 1-årigt projekt, hvor småtspisende, ældre patienter opsøges i hjemmet, mhp at optimere deres kostindtag.

Kommunen leverer mad til den del af kommunen pensionister, som ikke ved egen hjælp kan lave maden. Personalet har bemærket, at et stigende antal af pensionisterne ikke er i stand til at spise sufficient. Denne gruppe pensionister har man hidtil forsøgt at hjælpe ved at lave speciel kræsekost, men trods dette er der mange, der alligevel ikke får spist sufficient. Pensionisterne taber sig derfor, og indtrykket er, at situationen ofte fører til en hospitalsindlæggelse. Forebyggelsesrådet i Roskilde Amt har bevilget et beløb til at projektansatte en klinisk diætist. Diætisten skal besøge en række ældre, som er i risiko for at udvikle dårlig ernæringstilstand, f.eks. ensomme ældre, ældre med fysiske handicap, og ældre med dårlig tandstatus. De pågældende skal have bedømt deres næringsindtag, og i den udstrækning, dette er insufficient, skal der udarbejdes kostplaner, således at næringsindtaget bliver sufficient.

Kontaktperson: økonoma Helle Lundberg tlf 56147711, lokal 2410.

## TEMAdage

Roskilde amtssygehus gennemfører et tværfagligt uddannelsesprogram om ernæring på et stort antal afdelinger. Formålet er at øge det

læge- og sygeplejefaglige personale bevidsthed og viden, og hermed skabe interesse om kostens betydning under sygdom, samt at styrke plejepersonalets færdigheder og handlemuligheder. Uddannelsen gennemføres som teoretisk og praktisk undervisning, hvor emner som identifikation af ernæringsrisiko-patienter, energi- og proteinberegning, kostformer og kostregistrering indgår. Kontaktpersoner: projektsygeplejerske Rikke Kragh Iversen og klinisk diætist Birgitte Schnack Nielsen.

## Hoved-hals-cancer

De senere års intensivering af strålebehandlingen har ført til en bedre prognose, men samtidig til sværere bivirkninger, primært som synkebesvær og vægttab. Formålet med denne undersøgelse er at vurdere om tidlig indsats med sondeernæring vil reducere vægttabet og indlæggelsestiden. Desuden undersøges patienternes holdning til- og reaktion på - sondeernæring. Der er nedsat en tværfaglig projektgruppe, bestående af, sygeplejersker, klinisk diætist og læge.

Målgruppen er patienter med hoved-halscancer, der bliver behandlet med stråleterapi. Det drejer sig om ca. 150 patienter i et år.

For at forebygge vægttab iværksættes diætvejledning fra behandlingens start og vægtudviklingen følges tæt. Opstår der trods dette vægttab på mere end 5% tilbydes sondeernæring. Patient og evt. pårørende undervises da i dette.

Vægt og indlæggelsestid sammenlignes med data fra historisk kon-

trolgruppe med samme tumorstørrelse og lokalisation. Et udsnit af patienterne interviewes.

Undersøgelsen er påbegyndt 1. sept. '97 og afsluttes efter ca. et år. Kontaktperson: klinisk oversygeplejerske Ingrid Poulsen, Onkologisk afdeling.

## DSKE

Til initiativ-mødet om ernæring af patienter på intensiv afdelinger var der ca. 150 deltagere, og til mødet om ernæring af patienter med levercirrhose var der ca. 60 deltagere. En overraskende god tilslutning. Der vil nu blive udarbejdet forslag til retningslinier for ernæring af disse patienter, som bliver forelagt ved årsmødet.

DSKE har nu 213 medlemmer (40% læger, 27% sygeplejersker, 25% kliniske diætister og 8% firmemedarbejdere).

I forbindelse med oprettelsen af det statslige ernæringsråd er DSKE blevet bedt om at indstille 2 medlemmer til rådet. Bestyrelsen har indstillet formanden og næstformanden. Udpegningen har endnu ikke fundet sted, så vi ved ikke hvem der bliver medlem.

DSKE er blevet godkendt som nationalt selskab under ESPEN (European Society for Parenteral and Enteral Nutrition). Hendrik Vilstrup er medlem af ESPEN Council og Rikke Kragh Iversen er kontaktperson til sygeplejerskegruppen.

## Proof of the pudding is in the eating

DSKE ønsker at skabe et netværk for de ernæringsgrupper, -teams eller -enheder, der nu findes eller etableres i DK, både på enkelte afdelinger og hele sygehuse. Formålet er at udveksle erfaringer vedr. de patient-nære problemer, f.eks: hvilke patienter skal vi fokusere på? hvordan får vi maden i patienterne? Hvordan monitoreres indtagelse og effekt? Kontakt Jens Kondrup.

## Ny forskning

### •DK

Bach Jensen et al. Nutrition 1997; 13: 422-430. Efter colonkirurgi blev 40 patienter randomiseret til 4 måneders ernæringsintervention i hjemmet. Kontrolpatienternes energi- og proteinindtagelse var som indtagelsen i baggrundsbefolkningen, mens interventionsgruppen ved hjælp af kosttilskud øgede energiindtagelsen med 16% og proteinindtagelsen med 22% (til 1,5 g protein/kg per dag). Det medførte, at den magre cellemasse blev genopbygget dobbelt så hurtigt, nemlig på to måneder mod fire måneder for kontrolpatienterne.

### •Udland

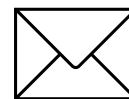
Klein et al: J Par Ent Nutr 1997; 21: 133-156. En fælles arbejdsgruppe fra National Institute of Health, American Association for Parenteral and Enteral Nutrition og American Society for Clinical

Nutrition har gennemgået den foreliggende litteratur for forskellige patientgrupper: inflammatorisk tarmsygdom, korttarmsyndrom, pankreatitis, leversygdom, cancer, knoglemarvstransplantation, AIDS, intensiv patienter, kirurgiske patienter.

Hvert afsnit afsluttes med konklusioner, der har fået score A-C. A anses for godt dokumenteret ved randomiserede undersøgelser eller meta-analyser. Af 'A' konklusioner kan nævnes: 7-10 dages præoperativ TPN til underernærede gastrokirurgiske patienter medfører færre postoperative komplikationer; postoperativ TPN alene medfører flere komplikationer; postoperativ TEN hos collum femoris patienter medfører færre komplikationer; rutinemæssig brug af TPN eller TEN til cancerpatienter i kemo- eller stråleterapi forbedrer ikke det kliniske forløb, og TPN medfører flere infektioner; TPN og TEN forbedrer leverfunktionen hos cirrhosepatienter; brug af forgrenede aminosyrer hos proteinintolerante cirrhosepatienter tillader større proteinindtagelse end brug af standard protein.

## Næste nyhedsbrev

Udsendes i Juni. Indlæg om igangværende eller planlagte projekter, forskning, og gode idéer til patientbehandling, sendes til sekretæren senest 15. maj.



Formand: Jens Kondrup  
Afdelingslæge, dr. med.  
Ernæringsenheden-2111  
Rigshospitalet  
Blegdamsvej 9  
2100 København Ø  
Tlf.: 35 45 25 59  
Fax: 35 45 22 13  
e-post: kondrup@rh.dk

Næstformand: Ib Hesselov  
Overlæge, dr.med.  
Kirurgisk afd L  
Århus Amtssygehus  
Tage Hansensgade 2  
8000 Århus C  
Tlf.: 89 49 75 03  
Fax: 89 49 75 49

Sekretær: Randi Beier-Holgersen  
Afdelingslæge  
Kirurgisk afd. K  
Bispebjerg Hospital  
Bispebjerg Bakke 23  
2400 København NV  
Tlf.: 35 31 35 31, søger 4322  
Fax: 35 31 28 56

Kasserer: Mette Borre  
Klinisk diætist  
Medicinsk afd V  
Århus Kommunehospital  
Nørrebrogade 44  
8000 Århus C  
Tlf.: 89 49 28 15  
Fax: 89 49 28 20

Bestyrelsen i øvrigt:

Afdelingslæge, dr. med. Thomas Almdal, Endokrinologisk afdeling, Hvidovre Hospital.  
Overlæge Jan Eriksen, Medicinsk afdeling, Herning Centralsygehus.  
Professor, dr. med. Hendrik Vilstrup, Medicinsk afdeling V, Århus Kommunehospital.  
Sygeplejerske Rikke Kragh Iversen, Intensiv afdeling, Roskilde Amtssygehus.